

[Bertel Haarder]

Bertel Haarder (V):

Vi kunne ikke drømme om at være så usaglige at gå imod noget, bare fordi det er indeholdt i et forslag fremsat af det centrale uddannelsesråd. Det er i virkeligheden det, fru Gerda Møller som et ekko af Berlinske Tidende her kræver af os. Vi sætter os selvstændigt ind i tingene, tager stilling ud fra vores egne meninger og lader os ikke dirigere af slige aversioner.

Mimi Jakobsen (CD):

Vi er fra centrum-demokraternes side ganske enige i, at der må ske en forbedring af de uddannelsessøgendes økonomiske vilkår, og den forbedring kan ikke ske hurtigt nok. Vores ønske om kvalitet og effektivitet i uddannelserne fremmes ikke ved, at de studerende i for høj grad tvinges til erhvervsarbejde, selv om vi er enige i, at erhvervsarbejde i en vis målestok nok ikke er af det onde. Man kan således regne med CDs velvilje, hvad den forhøjede økonomiske ramme angår.

Derimod er vi ikke på alle punkter enige i den model, der er opstillet for, hvorledes pengene fordeles, og jeg noterede mig med glæde, at socialdemokratiets ordfører, hr. Jimmy Stahr, gav udtryk for, at man muligvis kunne tale om disse ting.

Vi mener – det har de fleste ordførere her også givet udtryk for – at det er nødvendigt at reducere afhængigheden af forældreindtægten, og alle beklager egentlig, at man kun er nået til en nedsættelse med et år, fra de 23 til de 22 år. CDs principielle holdning er, at denne grænse bør være 18 år.

Fru Gerda Møller var inde på, at den skattepligtige indkomst ikke fortæller nok om en families økonomiske dagligdag, og det er jeg ganske enig i.

Vi finder det rimeligt, at der ved stipendietildeling tages hensyn til, om den studerende er hjemmeboende eller udeboende, og vi er ikke bange for, at dette skel skal fremprovokere flere flytninger hjemmefra. Jeg tror nok, de 6.000 kr., som forskellen i stipendiestøtten vist udgør, alt efter om man bor ude eller man bor hjemme, hurtigt skal få ben at gå på. Det er ikke noget, man bliver rig af. Man behøver blot tænke på, hvad prisen for et kollegieværelse er, så er man klar over, at de 6.000 kr. i hvert fald ikke er noget tilskud:

Derimod er vi ikke enige i den skelnen, der er foreslået mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. At studerende med længere uddannelser vil få en større studiegæld, fordi de i flere år må optage lån, og de derfor selvfølgelig også må bære en større rentebyrde, det er forståeligt, og det er vel også uundgåeligt. Men vi ser ingen som helst grund til at tvinge disse studerende til større låntagning ved at give dem lavere stipendier end andre studerende. Jeg finder det ikke rimeligt, når venstres ordfører taler om, at de, der har de lange uddannelser, får en større løn og derfor kan have råd til at tage flere lån i de sidste år. Sandheden er jo, at disse studerende, når de bor ude, får 12.000 kr. om året i stipendium og således under hele deres uddannelse vil være nødt til at leve af statskautionserede lån oven i stipendiestøtten. Jeg ville gerne se den udeboende studerende, der kunne leve for 12.000 kr. om året.

Med hensyn til låneordninger, altså de statskautionserede lån, mener vi i CD, at denne ordning fortsat må være en del af finansieringen og nok en væsentlig del. Men vi er også opmærksomme på den helt urimeligt store rentebyrde, som en studerende hænger på efter et endt studium.

En lille detalje i denne forbindelse, som vi ønsker oplyst i udvalget, er begrundelsen for den efter vores mening noget urimelige regel om, at den studerende ikke må fratække de tilskrevne renter, førend tilbagebetalingen påbegyndes. Så vidt jeg har forstået, er det et brud på almindelige skatteregler, og jeg vil i hvert fald gerne se en begrundelse for, at man ikke kan fratække disse renter i den skattepligtige indkomst, når de dog er tilskrevet.

Vi har i CD interesseret os en hel del for den svenske studiestøtteordning, som, så vidt jeg har forstået, bygger på et mindre beløb på, jeg tror, det er 2.100 kr. i skattefrit stipendium, og herudover et beløb på ca. 15.000 kr. i rentefrit lån. Lånene er dog halvvejs inflationsreguleret, i og med at gælden tilskrives omkring 3 pct. på årsbasis, men det er jo ikke noget, der kan nærme sig vores renteniveau. Tilbagebetalingen påbegyndes, så vidt jeg har forstået, 2 år efter studiets ophør mod 1 år efter det foreliggende forslag og fordeles på årene op til det fyldte 50. år. Det vil altså sige, at er man 30 år, når man afslutter sin uddannelse, så har man 20 år at